

Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, van de Algemene Weduwen- en Wezenwet, van de Interimwet invaliditeitsrentetrekking, van de Algemene Kinderbijslagwet, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, van de Kinderbijslagwet voor kleine Zelfstandigen en van de Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden

(Verhoging uitkeringsbedragen en premieinkomensgrens en verhoging van de inkomensgrenzen ziekenfondsverzekering bejaarden)

VERSLAG

Nr. 5

De vaste Commissie voor Sociale Zaken en Volksgezondheid, in welker handen het onderhavige wetsontwerp gesteld is, meende haar beschouwingen omtrent dit ontwerp te mogen aanvangen met een bijzonder woord van waardering aan het adres van de Minister voor de spoedige indiening van het voorstel.

Er werd aan herinnerd, hoe reeds bij de openbare vergadering van de commissie omtrent hoofdstuk XV der rijksbegroting voor het dienstjaar 1964 vanuit de commissie werd aangedrongen op optrekking van de sociale uitkeringen met ingang van 1 januari 1964 in verband met de komende bijzondere loonsverhogingen. Met de zo snelle indiening van het onderhavige wetsontwerp, met de strekking waarvan de commissie zich geheel kon verenigen, betoonde men zich dan ook ingenomen.

Met de ondertekenaars van de memorie van toelichting was men van oordeel, dat een niet onbelangrijk deel van de werknemers reeds op 1 januari 1964 de totale loonsverhoging van gemiddeld 10 pct. zal ontvangen. Voorts mag worden aangenomen, dat, voor zover de loonsverhoging in twee etappes zal geschieden, de grote meerderheid van werknemers reeds vóór 1 april 1964 de totale loonsverhoging zal genieten.

Hiermee rekening houdend en getit op de omvang en het bijzondere karakter van deze loonsverhoging, zou het, naar het oordeel der commissie, onredelijk zijn om de aanpassing van de sociale verzekeringsuitkeringen volgens de gebruikelijke systematiek te doen geschieden. Daardoor zou immers de verhoging van de sociale uitkeringen op een veel later tijdstip kunnen geschieden. Gevolg hiervan zou weer zijn, dat de betrokken groepen uitkeringsgerechtigden — die door de gebruikelijke aanpassingsmethodiek in de regel toch reeds achterop komen — in wel bijzonder moeilijke omstandigheden zouden komen te verkeren, aangezien de te verwachten loonontwikkeling repercussies op de prijzen ten gevolge zal hebben.

In verband met de tussentijdse stijging van de loonindex met 2 pct. achtte de commissie het juist, bij de verhoging van de sociale uitkeringen met tenminste dit percentage rekening te houden.

Op grond van een en ander verklaarde de commissie zich ook gaarne akkoord met tenminste de voorgestelde verhogingen ingaande 1 januari 1964.

Intussen werd er algemeen de aandacht op gevestigd, dat er een toenemende discrepantie is tussen de ontwikkeling van de werkelijk verdiende lonen en de A.O.W.-uitkeringen. Gewerkt wordt — en praktisch kan het waarschijnlijk moeilijk anders — met een indexcijfer van de regelingslonen. De werkelijk verdiende lonen gaan daar in de regel, nog afgezien van „grijze” en „zwarte” lonen, bovenuit. In de naaste toekomst zal dit verschijnsel zich in versterkte mate gaan voordoen ten gevolge van de mogelijkheid van ondernemingsgewijze differentiatie in de lonen. Zo blijft de welvaartsontwikkeling voor de A.O.W.-trekkers geleidelijk-aan iets achter bij die der loontrekkenden. Algemeen leeft de wens om de A.O.W.-uitkeringen zo spoedig mogelijk tot een redelijk sociaal minimum op te trekken, waarbij gedacht wordt aan een bedrag van f 3200 of f 3300 's jaars voor een echtpaar. Door hier weinig ter zake doende omstandigheden is het er tot dusver nog niet van gekomen, de A.O.W.-uitkeringen tot het genoemde peil te ver-

hogen. Ware dat reeds gebeurd, dan zouden de bejaarden per 1 januari 1964 12 pct. van pl.m. f 3250, d.i. f 390, per jaar verhoging ontvangen in plaats van f 300, zoals thans wordt voorgesteld.

Neemt men aan, dat het sociaal minimum van de A.O.W.-uitkeringen ten minste 70 pct. mag bedragen van het minimumloon van een ongeschoo'de arbeider en stelt men dat loon op f 5200 per jaar, dan zou de A.O.W. zelfs ten minste f 3640 per jaar moeten bedragen. Het thans voorgestelde bedrag van f 2754 blijft dáár nog f 886 onder. Deze rekensom toont, zo meende de commissie, op beklemmende wijze aan, dat iedere verhoging, hoe gering ook, moet worden bepleit.

In dit verband werd er voorts op gewezen, dat de prijsstijgingen, welke in de afgelopen weken plaatsvonden, ook een aantal eerste levensbehoeften betroffen, die gewoonlijk in het budget van mensen met geringe inkomens, als de A.O.W.-trekkers, een grote plaats innemen. Het leek de commissie derhalve allerminst uitgesloten, dat deze prijsstijgingen de A.O.W.-trekkers en enkele vergelijkbare groepen zwaarder getroffen hebben dan de rest van de bevolking. Zou de Minister hieromtrent wat cijfermateriaal kunnen overleggen?

De vraag rees bij de commissie, of de Regering in het licht van het bovenstaande geen aanleiding aanwezig acht, met de thans voorgestelde verhoging der uitkeringsbedragen nog iets verder te gaan.

Een aantal leden der commissie, nota nemende van de mededeling op blz. 7, linkerkolom, van de memorie van toelichting, dat een verhoging van de A.O.W. met f 300 per jaar 205 mln. kost ten laste van het betrokken fonds en vaststellende, dat de premieopbrengst hiervoor blijkbaar toereikend is, zou gaarne vernemen hoe groot het totaal aan premie-inkomsten en het totaal aan uitkeringen was, respectievelijk zal zijn sedert de inwerkingtreding van de A.O.W. en in 1964. Zouden de premie-inkomsten nog ruimte bieden voor een iets sterkere verhoging dan thans bij dit ontwerp is voorgesteld?

Verscheidene andere leden der commissie, die dachten aan een verhoging van b.v. 15 pct., meenden dat, indien zulks tot een te grote stijging van de premie zou leiden, een relatief gering bedrag uit de algemene middelen voldoende zou zijn om zodanige premiestijging te voorkomen.

De voorgestelde wijziging van de premie-inkomensgrens voor de A.O.W., de A.W.W., de Algemene Kinderbijslagwet en de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden per 1 april 1964, alsmede de voorgestelde verhoging van de inkomensgrenzen voor de ziekenfondsverzekering voor bejaarden vonden algemene instemming.

Vertrouwende, dat de Regering bereid zal zijn het vorenstaande vóór de openbare beraadslaging omtrent het wetsontwerp schriftelijk te beantwoorden, was de commissie van oordeel, dat die beraadslaging daarmee genoegzaam zal zijn voorbereid.

Aldus vastgesteld 9 december 1963.

DE GROOT
 SUURHOFF
 KIKKERT
 VAN DER PLOEG
 VAN LIER
 ROEMERS
 STOFFELS-VAN HAAFTEN
 VAN EIBERGEN
 DE VREEZE
 BERGER
 CORVER
 MAENEN
 SCHMELZER
 AALBERSE
 ABMA.